

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การจัดการภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของนโยบาย แผนงาน และการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางการแพทย์ในภาวะฉุกเฉิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งศูนย์ส่งกลับโรงพยาบาลตำรวจ องค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย แผนและการดำเนินงานตามนโยบายและแผนปัญหาและสาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหาคำให้การให้บริการทางการแพทย์ในภาวะฉุกเฉิน และจัดการภาวะฉุกเฉิน เพื่อที่จะลดการเสียชีวิต และอัตราการตายจากอุบัติเหตุหมุ่ และมหันตภัย ขอบเขตในการวิจัยครั้งนี้จำกัดเฉพาะการให้บริการทางการแพทย์ในภาวะฉุกเฉิน เฉพาะในกรณีวินาศภัย มหันตภัย หรืออุบัติเหตุหมุ่ โดยมุ่งเน้นอาณาบริเวณกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และการศึกษากระบวนการจัดการภาวะฉุกเฉินทั้งระบบ โดยตั้งสมมุติฐานครั้งนี้มีลักษณะชั่วคราวว่า "ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการให้บริการทางการแพทย์ในภาวะฉุกเฉินขึ้นอยู่กับ การกำหนดนโยบาย และแผนที่ชัดเจน การประสานงาน และความร่วมมือ ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง"

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยนำ (exploratory research) โดยใช้กรณีศึกษา (Case Studies) จากเหตุการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจริงในช่วงสิบปีที่ผ่านมาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ด้วยการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอันได้แก่เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ กฎหมายระเบียบ คำสั่ง และตารางตัวเลขต่าง ๆ นอกจากนี้จะดำเนินการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Study) ด้วยการสัมภาษณ์ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงกับการจัดการภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์เกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการบริการ

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. จากบทเรียนกรณีศึกษาทั้งหมด เป็นอุบัติเหตุหมู่ซึ่งมีสาเหตุจากการกระทำของมนุษย์ และเหตุการณ์แต่ละครั้งมีผู้เสียชีวิต และบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตั้งอยู่ในอาณาบริเวณที่ค่อนข้างปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาของสังคมเศรษฐกิจ และเทคโนโลยีทำให้คาดการณ์ได้ว่าภัยพิบัติจากอุบัติเหตุ วิทยาศาสตร์ หรือมหันตภัย จะทวีความรุนแรงขึ้นตามลำดับ เช่น ไฟไหม้อาคารสูง เชื้อนพิษ ฯลฯ ดังนั้นจากการศึกษาครั้งนี้ทำให้รู้ถึงสาเหตุของภาวะฉุกเฉิน ตลอดจนถึงการคาดการณ์แนวโน้มของภัยพิบัติที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และเฝ้าอำนวยให้หน่วยที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดแนวทางในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้

อย่างไรก็ตาม จากกรณีศึกษาทั้งหมดในครั้งนี้ อุบัติเหตุหมู่จากการกระทำของมนุษย์ในเหตุการณ์แต่ละครั้งมีผู้บาดเจ็บ และเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก และก็ได้มีการจัดการภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์ของหน่วยที่เกี่ยวข้องทุกครั้ง

นอกจากนั้น บทเรียนจากกรณีศึกษาในครั้งนี้สะท้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการทางการแพทย์ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการภาวะฉุกเฉินโดยส่วนรวม

2. ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์ปรากฏดังนี้

2.1 ปัญหาด้านกฎหมาย เนื่องจากกฎหมายมีหลายฉบับ เจ้าหน้าที่และประชาชนสับสน และอาจไม่ทราบอำนาจ สิทธิ หน้าที่ของตนที่กำหนดไว้ในกฎหมายหมดทุกฉบับ การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารระดับสูงให้ความสนใจน้อยต่อกฎหมายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ระเบียบราชการไม่เฝ้าอำนวยให้เจ้าหน้าที่ดำเนินงานได้อย่างฉับพลัน กฎหมายเกี่ยวกับการช่วยเหลือส่งเคราะห์ประชาชนผู้ประสบภัยโดยตรงยังไม่มี

สำหรับปัญหาและสาเหตุด้านแผนงาน เนื่องจากมีหลายหน่วยงานร่วมปฏิบัติช่วยเหลือผู้ประสบภัย โดยต่างคนต่างกำหนดแผนปฏิบัติของตน ไม่มีการประสานแผนให้สอดคล้อง จึงมีการปฏิบัติงานซ้ำซ้อน และสิ้นเปลือง นอกจากนี้เกิดการขัดแย้งขึ้นได้ง่าย

2.2 ปัญหาองค์การบริหาร เมื่อเกิดอุบัติเหตุหรืออุบัติเหตุร้ายขึ้น แม้จะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมากมายหลายหน่วยก็จริง แต่หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งไม่มีอำนาจ หน้าที่สามารถสั่งการอีกหน่วยงานหนึ่งได้

2.3 ปัญหากระบวนการ

2.3.1 การติดต่อสื่อสาร (Communication) ไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดีเท่าที่ควร โดยเฉพาะการแจ้งเกิดเหตุการณ์ (Evidence) บริการข่าวสารทางการแพทย์ (Medical Information Services) หรือสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (Current Situation) ฯลฯ นอกจากนั้นหน่วยงานต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติร่วมกันในเรื่องภัยพิบัติ ยังไม่มีข่ายการติดต่อสื่อสารในระบบเดียวกัน

2.3.2 การกู้ภัย การกู้ภัยยังไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดีเท่าที่ควร ซึ่งมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์

2.3.3 การฝึกอบรม เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์ ณ ที่เกิดเหตุ ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการฝึกอบรมให้มีคุณภาพมาก่อน

3.4 การรักษายาบาล

3.4.1 Pre - Hospital Care มีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนกำลังคน และอุปกรณ์ เจ้าหน้าที่ขาดการฝึกอบรมให้มีคุณภาพ ประชาชนมองดูเหตุการณ์เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

3.4.2 Hospital Care มีปัญหาเกี่ยวกับประชาชนมองดูเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน แทบทุกโรงพยาบาลมีแผนรับอุบัติเหตุหมู่ แต่ส่วนใหญ่ขาดการฝึกซ้อม

3.5 ประชาสัมพันธ์และสื่อมวลชนสัมพันธ์ ยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพในการเสนอข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิต ฯลฯ

3.6 การขอความช่วยเหลือจากภายนอก มักประสบปัญหาการส่งย้าย (refer) คนไข้จากโรงพยาบาลหนึ่งไปยังอีกโรงพยาบาลหนึ่งอยู่เสมอ เช่น ปัญหาเตียงเต็ม ฯลฯ

3.7 หน่วยต่าง ๆ ไม่ค่อยมีการติดตามประเมินผลอย่างจริงจัง

4. ปัญหาด้านทรัพยากร โรงพยาบาลส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีปัญหาขาดแคลนด้านทรัพยากร แต่หน่วยงาน Pre-Hospital Care เช่น ศูนย์ส่งกลับ กรมตำรวจ ยังมีปัญหาขาดแคลนทั้งกำลังคน อุปกรณ์ และการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีคุณภาพ

ดังนั้น จากการศึกษาในครั้งนี้นำไปสู่ถึงสาเหตุของภาวะฉุกเฉินตลอดถึงปัญหาและอุปสรรคของการจัดการภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์ ซึ่งจะทำให้สามารถคาดการณ์แนวโน้มของภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในอนาคต อีกทั้งเอื้ออำนวยให้หน่วยเกี่ยวข้องสามารถกำหนดแนวทางในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อให้สามารถดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องบรรเทาสาธารณภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะ

บทเรียนจากกรณีศึกษาในครั้งนี้นำสะท้อนให้เห็นความไม่พร้อมเกี่ยวกับเรื่องการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การจัดการภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน สมาคม/มูลนิธิ และอาสาสมัครในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้คือ ความไม่พร้อมในเรื่องการกำหนดนโยบายและแผนที่ชัดเจน การประสานงานและความร่วมมือ ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจากการศึกษาในครั้งนี่ยังนำไปสู่ถึงสาเหตุของภาวะฉุกเฉิน ตลอดถึงปัญหาและอุปสรรคของการจัดการภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์

ผู้วิจัยเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. แนวทางปรับปรุงงานบรรเทาสาธารณภัยอันเนื่องมาจากสาเหตุทางกฎหมาย ควรพิจารณาดำเนินการดังนี้

1.1 ควรทบทวนกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ถ้าเป็นไปได้ควรมีการออกกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยโดยกฎหมายที่ตราขึ้นใหม่ต้องมีความชัดเจน

เหมาะสมและสอดคล้องกับความเป็นจริง และสามารถนำไปประกาศใช้ได้ผล
อย่างจริงจัง นอกจากนี้เนื้อหาของสาระของกฎหมายนี้ต้องครอบคลุมเรื่องการจัดการ
ภาวะฉุกเฉินโดยส่วนรวมทั้งระบบ กล่าวคือ การป้องกันหลักเลียง การเตรียม
พร้อมเพื่อรับสถานการณ์ การตอบสนองเหตุการณ์ภัยพิบัติและการฟื้นฟูบูรณะ

อย่างไรก็ตาม การตรากฎหมายเป็นเรื่องยากมีขั้นตอนมาก อาจกระทำ
ได้แต่ต้องใช้เวลาสำหรับระเบียบข้อบังคับ โดยเฉพาะเกี่ยวกับการเงินและการ
พิสดารนั้น ควรจะต้องมีช้อยกเว้นสำหรับกรณีการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการภาวะ
ฉุกเฉินเมื่อมีภัยพิบัติเกิดขึ้น

1.2 ควรมีการรณรงค์ และกระตุ้นให้ผู้บริหารระดับสูงเจ้าหน้าที่
หน่วยงานที่รับผิดชอบมีความตระหนักสนใจ และรับผิดชอบต่อการบังคับใช้กฎหมาย
ฉบับนี้ทุกขั้นตอน ตั้งแต่ก่อนเกิดภัย ระยะเกิดภัย ระยะฟื้นฟูบูรณะทั้งในเวลาปกติ
และเวลาเกิดภัย ในส่วนของประชาชนให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปมี
ความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันมิให้เกิดภัย และระงับภัยเบื้องต้น ตลอดจน
ขอความร่วมมือให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานบรรเทาสาธารณภัย

2. แนวทางปรับปรุงงานบรรเทาสาธารณภัย อันเนื่องมาจากปัญหา
และสาเหตุด้านแผนงาน แผนปฏิบัติ องค์การบริหาร โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 ควรให้กรมตำรวจจัดตั้งศูนย์อำนวยการร่วม การจัดการภาวะ
ฉุกเฉินระดับปฏิบัติการ กรณีเกิดภัยพิบัติร้ายใหญ่โดยรับการสนับสนุนกำลังพลและ
เครื่องมืออุปกรณ์จากหน่วยเกี่ยวข้อง และให้ผู้บังคับบัญชาระดับกรมตำรวจเป็น
ผู้อำนวยการฯ พร้อมทั้งผู้บังคับบัญชาของหน่วยปฏิบัติการร่วม ประจำ ณ ศูนย์
อำนวยการร่วม เพื่อพิจารณาสั่งการและกำกับดูแลการปฏิบัติภาระหน้าที่ในการ
ประสานนโยบาย แผนงาน แผนปฏิบัติองค์กร หน่วยปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องการป้องกัน
และบรรเทาสาธารณภัยทั้งระบบทั้งในภาวะปกติและภาวะฉุกเฉิน เพื่อขจัดปัญหา
การปฏิบัติงานซ้ำซ้อน สิ้นเปลือง และความขัดแย้งซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการจัดการ
ภาวะฉุกเฉินให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เหตุผลที่ให้ฝ่ายตำรวจเป็นผู้จัดตั้งศูนย์อำนวยการร่วม การจัดการภาวะ
ฉุกเฉินก็เพราะอำนาจและหน้าที่ของตำรวจในการป้องกัน การควบคุมและระงับ
กับการบรรเทาสาธารณภัย มีกำหนดในระเบียบและกฎหมาย นอกจากนั้นกรม

ตำรวจยังมีเครื่องมือ อุปกรณ์ องค์กรและกำลังพลรักษาร่วมในการปฏิบัติภารกิจนี้
อย่างครบถ้วน

2.2 การมอบหมายภารกิจ

2.2.1 กองบัญชาการตำรวจนครบาล

2.2.1.1 รักษาที่เกิดเหตุและควบคุมฝูงชน เพื่อ
อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติของหน่วยต่าง ๆ

2.2.1.2 จัดการจราจรบริเวณที่เกิดเหตุ

2.2.1.3 จัดการรักษาความสงบเรียบร้อย และ
ป้องกันโจรผู้ร้าย

2.2.1.4 ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนบริเวณที่เกิด
เหตุทราบถึงเหตุการณ์ที่เกิดและขอความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่

2.2.1.5 ช่วยเหลือและเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยโดย
ประสานกับหน่วยเกี่ยวข้อง

2.2.1.6 ดำเนินการสืบสวนสอบสวนความผิดทาง
คดีที่เกิดขึ้น

2.2.1.7 อำนวยความสะดวกและให้บริการในด้าน
อื่น ๆ

2.2.2 กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง กองบัญชาการ
ศึกษา กรมตำรวจ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

ให้การสนับสนุนกำลังพล เครื่องมืออุปกรณ์ และ
ยานพาหนะเมื่อได้รับการร้องขอ

2.2.3 กองบังคับการตำรวจดับเพลิง

2.2.3.1 ระวังและบรรเทาสาธารณภัย

2.2.3.2 ค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย

2.2.3.3 พิกัดภัยทรัพย์สินมิให้เกิดความเสียหายเกิน
ขอบเขตและความจำเป็น

2.2.3.4 ตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกร่วม เพื่อควบคุมการ
ปฏิบัติตามข้อ 2.1

2.2.3.5 ประสานการปฏิบัติกับมูลนิธิและหน่วย
เกี่ยวข้องอื่นในการช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

2.2.4 กองบินตำรวจ

2.2.4.1 เตรียมการสนับสนุนโดยจัด ฮี.กู่ภัยและ
ชุดช่วยเหลือการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยทางอากาศให้พร้อมที่จะให้การสนับสนุนได้
ทันทีเมื่อสั่ง

2.2.4.2 สนับสนุนการเคลื่อนย้ายทางอากาศร่วมกับ
กองบังคับการตำรวจ สายตรวจและปฏิบัติการพิเศษและศูนย์ส่งกลับ โรงพยาบาล
ตำรวจ เมื่อได้รับการร้องขอ

2.2.4.3 สนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยทาง
อากาศเมื่อได้รับการร้องขอ

2.2.4.4 ประสานการปฏิบัติกับหน่วยเกี่ยวข้อง
อย่างต่อเนื่อง

2.2.5 กองบังคับการตำรวจน้ำ

2.2.5.1 สนับสนุนกำลังและเครื่องมืออุปกรณ์เพื่อ
ช่วยเหลือและเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยทางน้ำร่วมกับศูนย์ส่งกลับ โรงพยาบาลตำรวจ

2.2.5.2 สนับสนุนกำลัง เครื่องมือ อุปกรณ์ เพื่อ
การป้องกัน บรรเทาสาธารณภัยเมื่อได้รับการร้องขอ

2.2.6 ศูนย์ส่งกลับ โรงพยาบาลตำรวจ

2.2.6.1 สนับสนุนกำลัง และเครื่องมืออุปกรณ์ ใน
การช่วยเหลือรักษาผู้บาดเจ็บ และผู้ประสบภัย

2.2.6.2 เคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ นำส่งสถานพยาบาล
โดยประสานกับหน่วยเกี่ยวข้อง

2.2.6.3 เป็นศูนย์ประสานงานฝ่ายแพทย์แจ้งและ
ประสานกับโรงพยาบาลในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในการรักษาพยาบาล

2.2.7 กองพิสูจน์หลักฐาน กรมตำรวจ

2.2.7.1 สนับสนุนกองบัญชาการตำรวจนครบาลใน
การตรวจที่เกิดเหตุตามภารกิจ

2.2.7.2 สนับสนุนการสอบสวนคดี โดยรวบรวม
พยานหลักฐานและพิสูจน์ทราบสาเหตุการเกิดภัยจากการกระทำของมนุษย์

2.2.8 กองพลาธิการ กรมตำรวจ

2.2.8.1 ให้การสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์ในการ
จัดตั้งศูนย์อำนวยการร่วม

2.2.8.2 ให้การสนับสนุนในการเก็บกู้วัตถุระเบิด
และตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุภัยพิบัติเมื่อมีเหตุระเบิดจากวัตถุระเบิด

2.2.9 กองบังคับการตำรวจสื่อสาร

2.2.9.1 ให้การสนับสนุนในการติดต่อสื่อสารตามแผน

2.2.9.2 ให้การสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์ในการ
ติดต่อสื่อสารในการจัดตั้งศูนย์อำนวยการร่วม

3. แนวทางปรับปรุงงานบรรเทาสาธารณภัยอันเนื่องมาจากปัญหา
กระบวนการ และทรัพยากร มีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 การติดต่อสื่อสาร การรายงานสถานการณ์และการสั่งการล่า
ช้า หรือเครื่องมือสื่อสารไม่มีไม่เหมาะสมหรือเกิดขัดข้อง ปัญหานี้นับว่าเป็นปัญหา
ที่สำคัญมาก เพราะการรายงานและการติดต่อสื่อสารเป็นหัวใจของการปฏิบัติตาม
แผน ซึ่งจะช่วยชีวิตและลดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินส่วนรวมได้มาก

การแก้ปัญหาเรื่องนี้ นอกจากจะปรับปรุงและขยายข่ายการ
ติดต่อสื่อสารให้กว้างขึ้น จัดข่ายการติดต่อสื่อสารของหน่วยเกี่ยวข้องให้อยู่ในระบบ
คลื่นความถี่เดียวกัน แล้วยังควรชี้แจงทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุก
ระดับให้เห็นความสำคัญของการรายงานที่รวดเร็ว ทันการณ์ จะมีผลต่อการเพิ่ม
หรือลดลงของอัตราความสูญเสียทั้งในชีวิตและทรัพย์สินเป็นอย่างมาก

3.2 การกู้ภัย การกู้ภัยที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลดี
เท่าที่ควร ซึ่งจะมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดการภาวะฉุกเฉิน
ทางการแพทย์

การแก้ปัญหาเรื่องนี้ โดยเตรียมทรัพยากร และปัจจัยที่จำเป็น
ในการปฏิบัติให้มีความพร้อม ควรพัฒนาอุปกรณ์ เทคนิค แนวคิดและวิธีการในการ
บรรเทาภัยให้เหมาะสมและทันต่อสถานการณ์

3.3 การฝึกอบรม เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการจัดภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์ ณ ที่เกิดเหตุ ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการฝึกอบรมให้มีคุณภาพ ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อผู้บาดเจ็บอย่างมาก

การแก้ไขปัญหาระยะนี้ โดยจัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และมีการซักซ้อมการปฏิบัติในสถานการณ์สมมติเป็นระยะ ๆ

3.4 การรักษายาบาล

3.4.1 Pre-Hospital Care หน่วยงาน เช่น ศูนย์ส่งกลับโรงพยาบาลตำรวจ มีปัญหาขาดแคลนทรัพยากร เจ้าหน้าที่ขาดการฝึกอบรมให้มีคุณภาพ ประชาชนมุ่งดูเหตุการณ์เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

การแก้ไขปัญหาระยะนี้ หน่วยงานดังกล่าวสมควรได้รับการพัฒนาให้มีขีดความสามารถที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองสถานการณ์ภัยพิบัติ ซึ่งมีผู้เสียชีวิต และบาดเจ็บจำนวนมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ศูนย์ส่งกลับเป็นแนวหน้าที่จะต้องปฐมพยาบาลช่วยชีวิตผู้ประสบภัยเป็นด้านแรก สำหรับในเรื่องเจ้าหน้าที่ควรจัดให้มีการฝึกอบรมให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ส่วนปัญหาประชาชนมุ่งดูเหตุการณ์เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน ควรประสานให้หน่วยเกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจในพื้นที่ สารวัตรทหารพิจารณาดำเนินการ

3.4.2 Hospital Care โรงพยาบาลบางแห่งยังไม่พร้อมในบางด้าน เช่น กำลังเจ้าหน้าที่ อุปกรณ์ ฯลฯ ในการบริการทางการแพทย์ในภาวะฉุกเฉิน

การแก้ไขปัญหาระยะนี้ ควรพัฒนาโรงพยาบาลให้มีขีดความสามารถในการรับสถานการณ์อุบัติเหตุหมู่จากภัยพิบัติ

3.5 ประชาสัมพันธ์และสื่อมวลชนสัมพันธ์ ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรเกี่ยวกับการเสนอข่าวสาร ข้อมูลของผู้บาดเจ็บ และผู้เสียชีวิต

การแก้ไขระยะนี้ ควรปรับปรุงพัฒนาหน่วยประชาสัมพันธ์ให้มีสมรรถนะและประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และหน่วยประชาสัมพันธ์ควรมีการประสานงานโดยใกล้ชิดกับแหล่งให้ข่าวสารข้อมูล เช่น หน่วยฉุกเฉินอุบัติเหตุ ห้องปฐมพยาบาล ห้องผ่าตัด I.C.U. Traumatic Ward ห้องชันสูตรศพ ฯลฯ

3.6 การขอความช่วยเหลือจากภายนอก มักประสบปัญหาระบบส่งย้าย (Referral System) คนไข้จากโรงพยาบาลหนึ่งไปรับการรักษายังอีกโรงพยาบาลหนึ่ง จนเป็นข่าวครึกโครมทางสื่อสารมวลชน ทำให้โรงพยาบาลเสียหายพจน์อยู่บ่อยๆ อันที่จริงปัญหาการระบบส่งย้ายนี้แท้ที่จริงก็คือ ปัญหาของการประสานงานและความร่วมมือนั่นเอง

การแก้ไขเรื่องนี้ ทุกโรงพยาบาลควรพัฒนาระบบส่งย้ายคนไข้โดยใช้ระบบข่าวสารข้อมูล Computer ที่มีขอบข่ายในระบบเดียวกัน ดังเช่น การสำรองที่นั่งผู้โดยสารของสายการบินต่าง ๆ แม้ในระยะแรกอาจมีปัญหาในการเตรียมการเรื่องเจ้าหน้าที่ อุปกรณ์ และงบประมาณก็จริง แต่ผลที่คาดว่าจะได้รับนั้นคุ้มกับการลงทุน

สำหรับการวินิจฉัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับการประเมินกฎหมายพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช 2522 ว่ามีข้อดี ข้อเสีย อะไรบ้าง ปัญหาและอุปสรรค จากผลของการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้